

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Rutsche a soudců Mgr. Heleny Konečné a JUDr. Pavla Kumprechta ve věci

žalobce: J. J., narozen X
bytem X
zastoupen advokátem Mgr. Petrem Pařilem, společníkem AK PAŘIL
s.r.o.
se sídlem Škárova 809/16, 612 00 Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**
se sídlem Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 11. 2016, č. j. 1329/550/16-Ba, Hr, 56230/ENV/16,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobce se včasnou žalobou domáhal přezkoumání shora označeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Krajského

úřadu Královéhradeckého kraje (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 29. 6. 2016, č. j. 3259/ZP/2015-25.

2. Uvedeným rozhodnutím správní orgán I. stupně neudělil výjimku ze zákazu obchodních činností dle ustanovení § 15a zákona č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů (zákon o obchodování s ohroženými druhy), v platném znění (dále jen „zákon o ochraně“), ve spojení s čl. 8 odst. 3 písm. d) nařízení Rady (ES) č. 338/97, o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi v platném znění (dále jen „Nařízení Rady“) pro pět exemplářů papouška ary hyacintového (*Anodorhynchus hyacinthius*) z odchovu žalobce v období června, srpna a září 2014, kteří jsou označeni nesnímatelnými kroužky a mají vystaveny registrační listy (dále „RL“), identifikace: RL č. HKK/01941/2014 (kroužek č. CZ152342), RL č. HKK 01942/2014 (kroužek č. CZ152343), RL č. HKK 01944/2014 (kroužek č. CZ152344), RL č. HKK/02654/2014 (kroužek č. CZ152341) a RL č. HKK/02655/2014 (kroužek č. CZ142393), (dále též „předmětní exempláři“).
3. Správní orgán uzavřel, že posoudil žádost v celém jejím rozsahu a konstatoval, že nebyl přesvědčen o splnění stanovených podmínek pro vydání potvrzení pro komerční použití předmětných exemplářů, jako exemplářů narozených a odchovaných v zajetí, a nebyl ubezpečen, že dle ustanovení čl. 59 odst. 1 nařízení Komise (ES) č. 865/2006 o prováděcích pravidlech k nařízení Rady (ES) o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi (dále jen „Nařízení Komise“), byly předmětné exempláře získány v souladu s ustanovením § 8 odst. 3 písm. d) Nařízení Rady, tj. že se jedná o exempláře narozené a odchované v zajetí.
4. K tomuto názoru dospěl i žalovaný, který dále uvedl, že podstatné bylo prokázat, že bylo chovné hejno založeno v souladu se zákonnými ustanoveními, tedy skutečnost, jak byl získán první známý rozmnožující se pár, zde prarodičovský. Žalovaný konstatoval, že původ prarodičů předmětných exemplářů nebyl nikdy prokázán a tedy stejně jako správní orgán nebyl ubezpečen podle čl. 54 Nařízení Komise o tom, že byla splněna všechna kritéria tak, aby bylo možné považovat papoušky za exempláře narozené a odchované v zajetí.

II. Obsah žaloby

5. Žalobce shrnul žalobní námítky do sedmi bodů. V prvním z nich namítl, že napadené rozhodnutí je nedostatečně odůvodněno, když interpretace pojmu „chovné hejno“ dle definice uvedené v čl. 1 bodu 3 Nařízení Komise nebyla podána žalovaným dostatečně. Žalobce postrádal výklad dle výkladových metod, jako například výklad jazykový, systematický či teleologický. V tomto bodu žaloby poukázal žalobce i na fakt, že žalovaný dostatečně neodůvodnil svoje stanovisko k ostatním námitkám žalobce vyjma stanoviska k námitce výkladu kumulativnosti čl. 54 Nařízení Komise. Argumentace se mu tak jevila povrchní, jelikož žalovaný pouze shrnul názory správního orgánu I. stupně, aniž by tyto názory podpořil vlastními důvody, proč má argumentaci žalobce za lichou, vyvrácenou či mylnou.

6. Druhým pochybením, nazvaným „*Důkazní břemeno*“, vytýkal žalobce správnímu orgánu, že v případě, že by byl akceptován výklad chovného hejna jako souhrnu všech exemplářů od prvního známého rozmnožujícího se páru, stalo by se důkazní břemeno prokazování původu takového chovného hejna neunesitelným. Žalobce namítl, že za této situace by byl nucen prokazovat nemožné, jelikož mu o původu prarodičovského páru není nic známo, ani ho nikdy nevlastnil či nedržel. Nadto dodal, že prokazování legálního získání prvního známého rozmnožujícího se páru by na jednotlivé žadatele o výjimku ze zákazu obchodních činností kladlo různou míru zátěže, čímž by tyto podmínky byly pro některé žadatele tvrdší než pro jiné. Takového nastavení podmínek by vedlo k nerovnému postavení jednotlivých žadatelů a k vyřazení celých generací potomků nejen z obchodování, ale také z jejich použití k podpoře chovu daného druhu v zajetí.
7. V další žalobní námitce bylo žalobcem namítáno, že uvedená problematika týkající se důkazního břemene byla zapříčiněna mimo jiné i nejasnostmi v registračních listech. Tuto skutečnost žalobce nemohl ovlivnit a je toho názoru, že v případě výše uvedených nejasností s výkladem pojmu „chovné hejno“ a „první rozmnožující se pár“ mají být registrační listy, jako listiny vydávané správním orgánem, směrodatné, neboť je u nich předpokládána jejich správnost. Žalobce měl za to, že rodičovské exempláře, jež získal, mají prokázaný legální původ stejně tak jako prarodičovské exempláře.
8. Žalobce následně poukázal na fakt, že je chovatelem exotického ptactva, jenž je známý i orgánům příslušným v řízení o udělení výjimky ze zákazu obchodních činností a tyto jsou obeznámeny o chovatelských poměrech žalobce. Tyto orgány jsou zároveň ubezpečeny o skutečnosti, že se dané exempláře narodily v žalobcově zařízení a byly jím odchovány tak, jako mnoho jiných exemplářů, u nichž žalobce žádal o udělení výjimky ze zákazu obchodních činností a u nichž bylo těmto žádostem žalobce vyhověno. Žalobce má za to, že postup správních orgánů byl v rozporu s ustanovením § 2 a ustanovením §4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“).
9. Žalobce správním orgánům s ohledem na výše uvedené dále vytkl, že nedostatečně zjistily skutkový stav, resp., že skutkový stav nebyl zjištěn tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti. Ty jsou žalobcem spatřovány v rozporech a nejasnostech uvedených v registračních listech. Žalovaný ani správní orgán příslušný v prvním stupni se těmito nejasnostmi nezabývali a pouze zkoumali původ prarodičovského páru, který však dle žalobce zkoumán být nemusel, neboť chovným hejnem se rozumí rodičovský pár, u kterého byl původ i legální získání prokázány, a dále předmětné exempláře, u nichž je žádáno o výjimku. Správní orgán ani nikterak neřešil práva žalobce nabytá v dobré víře a jeho oprávněné zájmy, neboť žalobce tyto rodičovské exempláře v dobré víře nabyt a též předmětné exempláře v dobré víře odchoval.
10. Žalobce si následně kladl otázku, do jaké míry je možné, aby Úmluva CITES (pozn. jedná se o Úmluvu o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a rostlin, sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 572/1992 Sb., dále „Úmluva“ či „Úmluva CITES“), Nařízení Rady a Nařízení Komise, stejně jako zákon o ochraně druhů mohly omezit vlastnické právo a svobodné nakládání s vlastnictvím žalobce. Je názoru, že správní orgány nevyložily tyto podmínky účelně.

11. Účel a smysl Úmluvy CITES nespatřuje žalobce v tom, že ochranou ohrožených druhů je myšleno pouze nastavování přísných podmínek pro získání výjimky směřující k neúnosnosti důkazního břemene žadatele. Žalobce je názoru, že: „V první řadě je v tomto kontextu zapotřebí vnímat rozdíl mezi regulací obchodu, která je skutečným zamýšleným nástrojem ochrany ohrožených druhů, a vyloučením obchodu s ohroženými druhy, kterému mnohé správní orgány dávají přednost před zamýšlenou regulací. V druhé řadě podpůrným a stejně důležitým nástrojem pro ochranu ohrožených druhů volně žijících v přírodě je podpora chovatelství, a zvláště pak narození a odchovu exemplářů v zajetí, které mohou být mnohem vhodnějším předmětem obchodu s ohroženými druhy než exempláře odňaté z volné přírody, zvláště pak, jedná-li se o několikátou generaci takto narozených a odchovaných exemplářů.“
12. Žalobce se v závěru opět věnoval významu pojmu chovné hejno, když dovodil z judikatury Nejvyššího správního soudu (pozn. žalobcem čerpáno z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2014, č. j. 6As 127/2014-28), že v tomto případě, přestože byl otcovský exemplář narozený a odchovaný v zajetí a u mateřského exempláře, nebyl původ znám, nebylo požadováno prokazování původu prarodičovských párů, přestože právě rodičovský pár otcovského exempláře musel být znám jako první rozmnožující se pár. Z tohoto žalobce vyvozuje, že je takto možné dovodit definici chovného hejna i v tomto případě a výklad žalovaného tak považuje za nesprávný.
13. Žalobce v závěru navrhl, aby bylo žalované rozhodnutí, včetně rozhodnutí správního orgánu I. stupně, zrušeno, a věc byla vrácena správnímu orgánu I. stupně k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

14. Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 8. 3. 2017 uvedl, že pokud se jedná o pojem „chovné hejno“, který se žalobci jeví pro celkové posouzení věci jako klíčový, odkázal by při výkladu tohoto pojmu na napadené rozhodnutí. Navíc podstatným shledal žalovaný zejména způsob založení hejna. Právě zkoumání legality založení hejna je základem pro úvahy vědeckého orgánu. Podle čl. 54 Nařízení Komise v opraveném znění lze pro celkové posouzení považovat za exemplář odchovaný v zajetí pouze ten, o němž byl příslušný výkonný orgán, jenž uděluje výjimku, ubezpečen, že splnil kumulativně stanovená kritéria cit. článku, tedy i podmínku č. 2, že chovné hejno bylo založeno v souladu se zákonnými ustanoveními platnými v době získání a způsobem, který nebyl na újmu přežití příslušného druhu ve volné přírodě. Při posuzování legality založení hejna je zásadně nutno brát v úvahu nejen rodiče, ale i prarodiče předmětného exempláře, pro něž je výjimka žádána, případně i další předchozí generace, a to zpětně až k prvnímu známému rozmnožujícímu se páru v České republice. Tento přístup má v tuzemsku dlouhodobou tradici a je běžný i v ostatních členských státech Evropské unie.
15. Žalovaný dále upozornil na skutečnost, že smysl právní úpravy Úmluvy CITES je ochrana mizejících druhů, a proto je rozsah vlastnických práv limitován právě nastíněnými hledisky. Ze spisu žalovaný dovodil, že prarodiče předmětných exemplářů byli s vysokou mírou pravděpodobnosti získáni protiprávně, bez příslušných povolení, proto nemohl být vědecký orgán ubezpečen o legalitě způsobu, jakým bylo chovné hejno založeno.

16. Závěrem žalovaný uvedl, že i když je žalobce názoru, že se při prokazování původu mělo vycházet z registračních listů, ty nejsou úředním potvrzením o zákonném původu exempláře,
a byly tak využity zejména jako pomocné vodítko v otázce časových souvislostí (doba získání/ odchovu), tedy zda se jedná o exempláře, na které se vztahuje Úmluva CITES.
17. V ostatních otázkách žalovaný odkázal na žalobou napadené rozhodnutí v plném rozsahu, žalobu pak považuje za nedůvodnou.

IV. Skutkové a právní závěry krajského soudu

18. Krajský soud přezkoumal žalované rozhodnutí podle části třetí, hlavy první a druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“). Věc projednal a rozhodl bez nařízení jednání při splnění podmínek dle § 51 odst. 1 s. ř. s., když žalobce i žalovaný na výzvu krajského soudu nevyjádřili nesouhlas s takovým postupem. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného správního orgánu, přičemž rozsah jeho přezkumu byl vymezen žalobními body. Dospěl přitom k následujícím skutkovým zjištěním a právním závěrům.

A. Skutkový stav věci

19. Z obsahu správního spisu krajský soud zjistil, že žalobce podal dne 21. 1. 2015 dle Nařízení Rady žádost o vynětí předmětných exemplářů (*Anodorhynchus hyacinthius* RL č. HKK/01941/2014, RL č. HKK 01942/2014, RL č. HKK 01944/2014, RL č. HKK/02654/2014 a RL č. HKK/02655/2014) dle přílohy A ze zákazů týkajících se komerčních činností podle čl. 8 odst. 1 Nařízení Rady s tím, že se jedná o exempláře narozené a odchované v zajetí. K žádosti připojil registrační list předmětných exemplářů, v němž je uvedeno, že byly registrovány Krajským úřadem Královéhradeckého kraje ve dnech 24. 9. 2014 (u exemplářů RL č. HKK/01941/2014, RL č. HKK 01942/2014, RL č. HKK 01944/2014) a 21. 11. 2014 (u exemplářů RL č. HKK/02655/2014, RL č. HKK/02654/2014) dle § 23 zákona o obchodování s ohroženými druhy s tím, že registrační list není potvrzením o zákonném původu exempláře.
20. Současně žalobce k žádosti připojil registrační list matky předmětných exemplářů ze dne 5. 9. 2000 č. 2000/09/05//2553/1270/Tm, v němž je uvedeno: místo narození matky Česká republika-odchov, narozena 20. 5. 2000, původ (C)- živočich odchovaný v zajetí, pohlaví samice, kroužek č. CZ060556, s tím, že původně byl exemplář registrován Okresním úřadem, referátem životního prostředí Nymburk pod č. j. ŽP/3227/2000/1765-Sa dne 7. 6. 2000 na jméno J. T. Exemplář pochází z odchovu předchozího vlastníka. Žalobce taktéž k žádosti připojil registrační list otce předmětných exemplářů ze dne 5. 9. 2000 č. 2000/09/05//2554/1270/Tm, v němž je uvedeno: místo narození otce Česká republika-odchov, narozen 20. 5. 2000, původ (C)- živočich odchovaný v zajetí, pohlaví neuvedeno, číslo kroužku neuvedeno, a s tím, že původně byl exemplář registrován Okresním úřadem, referátem životního prostředí Nymburk pod č. j. ŽP/3227/2000/1766-Sa dne 7. 6. 2000 na jméno J. T. Exemplář pochází z odchovu předchozího vlastníka. Správní orgán po podání žádosti požádal dne 22. 1. 2015 Agenturu ochrany přírody a krajiny České republiky (dále jen „AOPK“) o stanovisko

k žádosti o udělení výjimky. Zároveň požádal správní orgán I. stupně ZOO a zámek Zlín-Lešná, p. o., o informace k prarodičovskému páru předmětných exemplářů, jelikož, jak vyplynulo z protokolu – zajištění podkladů pro řízení, č. j. 3259/ZP/2015-Br ze dne 18. 2. 2015, žalobce označil, že telefonicky kontaktoval pana T., který uvedl, že prarodiče předmětných exemplářů jím byly přenechány panu F., jenž následně uvedl aktuálního vlastníka - ZOO a zámek Zlín-Lešná, p. o. Z výstupu vyplynulo, že původ prarodičů předmětných exemplářů je neznámý, když je neznámé datum narození i jeho místo, plemeno, chov a nejsou zde poskytnuty ani informace o rodičích těchto exemplářů.

21. AOPK vydala stanovisko dne 24. 3. 2015, ve kterém nesouhlasila s udělením výjimky ze zákazu obchodních činností s odůvodněním, že předmětné exempláře jsou klasifikovány jako zranitelné a tento druh je ohrožen ztrátou životního prostředí a také nelegálními odchvy živých jedinců pro tzv. „pet trade“. Exempláře tohoto druhu jsou vzhledem k vysoké atraktivitě a vysoké ceně častým předmětem mezinárodního obchodu, legálního i nelegálního a z tohoto důvodu, kdy nebyl jednoznačně prokázán původ zakládající generace (tj. v tomto případě prarodičů), nepovažoval vědecký orgán CITES podmínky čl. 54 Nařízení Rady za splněné. Vědecký orgán v první řadě poukázal na registrační listy obou prarodičů, které má k dispozici a uvedl, že pár byl získán v roce 1996, ale k původu nejsou další bližší informace. V registračním listu je navíc nesprávně uveden kód původu „P“, který nelze pro exempláře získané v roce 1996 použít, jelikož ten mohl být použit pouze při získání exemplářů před datem 1. 6. 1992 (platnost zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny). Ara hyacintový byl zařazen do působnosti přílohy CITES v roce 1987 a povinnost prokazovat původ exemplářů druhů chráněných mezinárodními úmluvami v České republice vychází z ustanovení § 54 zák. č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, který nabyl účinnosti dne 1. 6. 1992. Jelikož v doložených registračních listech prarodičovských exemplářů nebyly zaznamenány žádné informace objasňující původ těchto jedinců, nebyl vědecký orgán ubezpečen o jejich legálním původu. Navíc podotkl, že k jiným potomkům od tohoto prarodičovského páru se již vědecký orgán vyjadřoval v jiných stanoviscích např. č. 00293/SOMZ/14 či č. 10687/SOMZ/14 pro jiného chovatele, kdy taktéž vydal nesouhlasné stanovisko u udělení výjimek pro jiné potomky (v druhé následné generaci) pocházející původem od tohoto prarodičovského páru.
22. Následně správní orgán I. stupně vyhověl žádosti žalobce a dne 11. 2. 2016 vyslechl ve věci svědka, J. T., který sdělil, že oba rodiče ar hyacintových (pozn. prarodiče předmětných exemplářů) mu byly v roce 1996 zapůjčeny od pana F. a k jejich původu mu není nic známo. Prarodiče předmětných exemplářů byly před převozem do chovného zařízení pana T. deportovány z důvodu zabavení chovateli F. Po dobu zabavení byli prarodiče předmětných exemplářů deponováni v ZOO Brno a stanici zájmových činností, p. o., (dále jen „ZOO Brno“). Správní orgán I. stupně posléze ZOO Brno kontaktoval a zažádal o zaslání jakýchkoliv dokladů o původu těchto exemplářů. Tutéž žádost zaslal správní orgán I. stupně i žalovanému a České inspekci životního prostředí (dále „ČIŽP“). Z vyjádření ČIŽP vyplynulo, že dotčené dvě ary hyacintové (prarodiče předmětných exemplářů) byly Ing. F. dovezeny do České republiky v roce 1993 bez povolení k dovozu, tyto ary byly Ing. F. odebrány na základě rozhodnutí OkÚ Břeclav, jež bylo zrušeno Vrchním soudem v Praze a případ byl vrácen k došetření, OkÚ Břeclav ale

řízení zastavil. ČIŽP uzavřela vyjádření s tím, že dle jim dostupných informací žádné rozhodnutí ve věci nezkoumalo blíže skutečný původ exemplářů a nekonstatovalo, že legální původ exemplářů byl prokázán.

23. Správní orgán I. stupně vydal rozhodnutí dne 29. 6. 2016, č. j. 3259/ZP/2015-25, jímž zamítl žádost žalobce o udělení výjimky ze zákazu obchodních činností k předmětným exemplářům dle čl. 8 Nařízení Rady s odůvodněním, že žalobce neubezpečil dle čl. 59 odst. 1 Nařízení Komise výkonný orgán, že předmětné exempláře byly získány v souladu s ustanovením čl. 8 odst. 3 písm. d) Nařízení Rady, ve znění jeho čl. 48 odst. 1 písm. c). Uvedené rozhodnutí správního orgánu bylo následně k odvolání žalobce potvrzeno rozhodnutím žalovaného ze dne 7. 11. 2016, č. j. 1329/550/16-Ba s tím, že odvolání žalobce bylo současně zamítnuto a správní rozhodnutí bylo potvrzeno.

B. Relevantní právní úprava

24. Podle § 25 odst. 8 zákona o ochraně, ve znění účinném ke dni podání žádosti žalobce (tj. 21. 1. 2015), zajišťují krajské úřady mimo jiné výkon činností dalšího výkonného orgánu podle práva Evropských společenství o ochraně ohrožených druhů a tohoto zákona tím, že udělují výjimky ze zákazu obchodních činností s exempláři.
25. **Podle čl. 8 Nařízení Rady**
 1. Nákup, nabízení ke koupi, nabývání pro obchodní účely, veřejné vystavování pro obchodní účely, využívání pro obchodní zisk a prodej, držení za účelem prodeje, nabízení k prodeji nebo převážení za účelem prodeje exemplářů druhů zařazených do přílohy A je zakázáno.
 2. Členské státy mohou zakázat držení exemplářů, zejména živých zvířat druhů zařazených do přílohy A.
 3. V souladu s požadavky jiných právních předpisů Společenství o ochraně volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin může být ze zákazů uvedených v odstavci 1 udělena případ od případu výjimka ve formě příslušného potvrzení vydaného výkonným orgánem členského státu, ve kterém se exempláře nacházejí, pokud:
 - a) byly dané exempláře získány ve Společenství nebo do něho dovezeny dříve, než se ustanovení týkající se druhů zařazených do přílohy I úmluvy nebo do přílohy C1 nařízení (EHS) č. 3626/82 nebo do přílohy A stala pro dané exempláře použitelnými; nebo
 - b) se jedná o exempláře získané před více než 50 lety; nebo
 - c) byly exempláře dovezeny do Společenství v souladu s ustanoveními tohoto nařízení a mají být používány k účelům, které neohrožují přežití dotyčných druhů; nebo
 - d) se jedná o exempláře živočišných druhů narozené a odchované v zajetí nebo uměle vypěstované exempláře rostlinných druhů, případně pokud jde o části nebo odvozeniny takových exemplářů; nebo
 - e) jsou dané exempláře za výjimečných okolností potřebné pro pokrok vědeckého poznání nebo k nezbytným biomedicínským účelům podle směrnice Rady 86/609/EHS ze dne 24. listopadu 1986 o sblížování právních a správních předpisů členských států týkajících se ochrany zvířat používaných pro pokusné a jiné

vědecké účely, kdy se ukáže, že daný druh je jediným vhodným druhem pro takové účely, a kdy nejsou k dispozici žádné exempláře daného druhu, které se narodily a byly odchovány v zajetí; nebo

f) jsou dané exempláře určeny k chovatelským nebo pěstitelským účelům, které přinesou užitek pro zachování dotyčných druhů; nebo

g) jsou dané exempláře určeny k výzkumným nebo vzdělávacím účelům zaměřeným na ochranu nebo zachování daných druhů; nebo

h) dané exempláře pocházejí z některého členského státu a byly získány z volné přírody

v souladu s platnými právními předpisy tohoto členského státu.

26. **Podle čl. 1 bod 3. Nařízení Komise** pro účely tohoto nařízení se kromě definic stanovených v článku 2 nařízení (ES) č. 338/97 použijí rovněž tyto definice: „chovným stádem (hejnem)“ se rozumějí všichni živočichové v chovném zařízení, kteří jsou používáni k rozmnožování.

27. **Podle čl. 54 Nařízení Komise** ve znění tiskové opravy uveřejněné v Úředním věstníku Evropské unie L 166 ze dne 19. června 2006 aniž je dotčen článek 55, exemplář živočišného druhu je možné považovat za exemplář narozený a odchovaný v zajetí pouze tehdy, jestliže je příslušný výkonný orgán po konzultaci s příslušným vědeckým orgánem členského státu ubezpečen, že jsou splněna tato kritéria, a to kumulativně (k tomu taktéž rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2014, č. j. 6 As 127/2014-28; veškerá judikatura citovaná v tomto rozhodnutí je dostupná na: www.nssoud.cz) :

1. exemplář je potomstvem nebo je odvozen z potomstva narozeného nebo jinak vyprodukovaného v kontrolovaném prostředí za některé z těchto kategorií rodičů:

a) z rodičů, kteří kopulovali nebo jejichž gamety byly jinak přeneseny v kontrolovaném prostředí, jestliže se jedná o pohlavní rozmnožování;

b) z rodičů, kteří se nacházeli v kontrolovaném prostředí, když započal vývoj potomstva, jestliže se jedná o nepohlavní rozmnožování;

2. chovné stádo (hejno) bylo založeno v souladu se zákonnými ustanoveními platnými v době získání a způsobem, který nebyl na újmu přežití příslušného druhu ve volné přírodě;

3. chovné stádo (hejno) je udržováno bez doplňování exemplářů z volné přírody, s výjimkou příležitostného doplňování živočichy, vejci nebo gametami, v souladu s platnými zákonnými ustanoveními a způsobem, který není na újmu přežití příslušného druhu ve volné přírodě, pouze pro jeden nebo více z těchto účelů:

a) pro zabránění nebo zmírnění škodlivého vlivu příbuzenské plemenitby, přičemž objem takového doplňování je dán potřebou nového genetického materiálu;

b) k použití zabavených živočichů v souladu s čl. 16 odst. 3 nařízení (ES) č. 338/97;

c) výjimečně k použití jako chovné stádo (hejno);

4. chovné stádo (hejno) samo v kontrolovaném prostředí vyprodukovalo potomstvo druhé nebo další generace (F2, F3 atd.) nebo je spravováno způsobem, který se prokázal

jako schopný spolehlivě produkovat potomstvo druhé generace v kontrolovaném prostředí.

28. **Podle § 54 odst. 1 zák. č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny**, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOPK“) kdo drží, nabízí k prodeji nebo zpracovává zvláště chráněnou rostlinu, zvláště chráněného živočicha nebo rostlinu a živočicha chráněného podle mezinárodních úmluv (§ 5 odst. 6), je povinen na výzvu orgánu ochrany přírody prokázat povolený způsob jejich nabytí (povoleným dovozem, povoleným chovem a sběrem, pěstováním v kultuře apod.). Bez prokázání původu je zakázáno zvláště chráněnou rostlinu, zvláště chráněného živočicha nebo rostlinu a živočicha chráněného podle mezinárodních úmluv držet, nabízet k prodeji nebo je zpracovávat.
29. **Podle čl. II. odst. 1 Úmluvy.** Příloha I zahrnuje všechny druhy ohrožené vyhubením, které jsou nebo mohou být obchodem nepříznivě ovlivňovány. Obchod s exempláři těchto druhů musí být předmětem zvlášť přísných opatření, aby nadále neohrožoval jejich přežití, a může být povolován jen za výjimečných okolností.

C. Právní posouzení věci

30. Pokud jde o právní posouzení věci, považuje na tomto místě krajský soud za vhodné připomenout, vzhledem ke způsobu formulace žalobních bodů, že ačkoliv je povinností orgánů veřejné moci svá rozhodnutí řádně odůvodnit, nelze tuto povinnost interpretovat jako požadavek detailní odpovědi na každou námitku (ve vztahu k soudům srov. např. odst. 61 rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ve věci Van de Hurk v. Nizozemí). Nadto je třeba si uvědomit, že orgán veřejné moci na určitou námitku může reagovat i tak, že v odůvodnění svého rozhodnutí prezentuje od názoru žalobce odlišný názor, který přesvědčivě zdůvodní. Tím se s námitkami účastníka řízení vždy - minimálně implicitně - vypořádá. Nelze proto bez dalšího uzavřít, že absence odpovědi na ten či onen argument žalobce v odůvodnění žalovaného rozhodnutí (či rozhodnutí soudu) způsobuje nezákonnost rozhodnutí či dokonce jeho nepřezkoumatelnost. Takovýto přístup by totiž mohl vést zejména u velmi obsáhlých podání, případně podání obsahujících námitky vymykající se rozumnému náhledu na věc, až k absurdním důsledkům a k porušení zásady efektivity a hospodárnosti řízení. Podstatné je, aby se správní orgán (či následně správní soud) vypořádal se všemi základními námitkami účastníka řízení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2009, č. j. 9 Afs 70/2008 – 13).
31. Zároveň je nutné dodat, že rozsah reakce soudu na konkrétní námitky je co do šíře odůvodnění spjat s otázkou hledání míry. Proto zpravidla postačuje, jsou-li vypořádány alespoň základní námitky účastníka řízení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2009, č. j. 9 Afs 70/2008 – 13) případně (za podmínek tomu přiměřeného kontextu) i s akceptací odpovědi implicitní (což připouští i Ústavní soud – srov. např. usnesení ze dne 18. 11. 2011, sp. zn. II. ÚS 2774/09, odstavec 4. odůvodnění, usnesení ze dne 11. 3. 2010, sp. zn. II. ÚS 609/10, odstavec 5. odůvodnění, usnesení ze dne 7. 5. 2009, sp. zn. II. ÚS 515/09, odstavec 6. odůvodnění, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2011, č. j. 4 Ads 58/2011 – 72, atd.). Tzn., že na určitou námitku lze reagovat i (např.) tak, že v odůvodnění svého rozhodnutí soud prezentuje od názoru žalobce odlišný názor, který přesvědčivě zdůvodní tak, že toto zdůvodnění poskytuje dostatečnou oporu výroku rozhodnutí. Ústavní soud v této souvislosti

konstatoval, že: „není porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná.“ (srov. náleze ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, bod 68; srov. obdobně též rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2013, č. j. 8 Afs 41/2012 - 50, bod 21, nebo ze dne 6. 6. 2013, č. j. 1 Afs 44/2013 - 30, bod 41, popř. ze dne 3. 7. 2013, č. j. 1 As 17/2013 - 50, bod 17, dostupné, stejně jako všechna v tomto rozsudku citovaná rozhodnutí Ústavního soudu, na <http://nalus.usoud.cz>). Ostatně i Ústavní soud v případě, že námitky stěžovatelů nejsou způsobilé změnit výrok rozhodnutí, tyto nevypořádává (srov. např. bod 24. nálezu ze dne 28. 5. 2009, sp. zn. II. ÚS 2029/08; Ústavní soud zde uvedl, že: „Ústavní soud se nezabýval dalšími námitkami stěžovatelky, protože by rozhodnutí o nich nebylo způsobilé změnit výrok.“), neboť si je plně vědom toho, že požadavky kladené na orgány veřejné moci - pokud jde o detailnost a rozsah vypořádání se s námitkami adresátů jejich aktů - nesmí být přemrštěné. Takové přehnané požadavky by byly výrazem přepjatého formalismu, který by ohrožoval funkčnost těchto orgánů, především pak jejich schopnost efektivně (zejména v přiměřené době a v odpovídajícím rozsahu) plnit zákonem jim uložené úkoly.

32. K tomu lze ještě uvést, že povinnost posoudit všechny žalobní námitky neznamená, že krajský soud je povinen reagovat na každou dílčí argumentaci a tu obsáhle vyvrátit, když jeho úkolem je vypořádat se s obsahem a smyslem žalobní argumentace (srov. rozsudek NSS ze dne 3. 4. 2014, č. j. 7 As 126/2013-19). Anebo jak uvedl NSS v rozsudku ze dne 24. 4. 2014, č. j. 7 Afs 85/2013, který lze aplikovat nejen na odůvodnění rozsudku soudu, ale analogicky a logicky i na odůvodnění rozhodnutí správních orgánů: „...přestože je třeba z hlediska ústavních principů důsledně trvat na povinnosti dostatečného odůvodnění rozhodnutí, nemůže být tato povinnost chápána dogmaticky. Rozsah této povinnosti se totiž může měnit podle povahy rozhodnutí a musí být posuzován s ohledem na okolnosti každého jednotlivého případu. Podstatné podle názoru Nejvyššího správního soudu je, aby se správní soud ve svém rozhodnutí vypořádal se všemi stěžejními námitkami účastníka řízení, což může v některých případech konzumovat i vypořádání některých dílčích a souvisejících námitek. Absence výslovného posouzení dílčí žalobní námitky, která souvisela s námitkami stěžejními, za situace, kdy městský soud v odůvodnění napadeného rozsudku dospěl k věcně správnému závěru, že stěžovatel neunesl v daňovém řízení důkazní břemeno, neboť důkazy jím předložené neprokázaly u sporných obchodních případů splnění podmínek pro uplatnění nároku na odpočet DPH, nezpůsobuje jeho nepřezkoumatelnost. V této souvislosti lze odkázat např. na náleze Ústavního soudu ze dne 21. 12. 2004, sp. zn. II. ÚS 67/04, v němž bylo zdůrazněno, že z hlediska splnění náležitostí rozhodnutí není povinností soudu se v jeho odůvodnění speciálně vyjadřovat ke všem jednotlivým argumentům účastníka podporujícím jeho konkrétní a z hlediska sporu pouze dílčí tvrzení, pokud stanovisko k nim jednoznačně a logicky vyplývá ze soudem učiněných závěrů.“
33. Dále platí, že samu okolnost, že soud nepřisvědčil argumentaci účastníka řízení, nelze bez dalšího považovat za porušení jeho práv. Právo na spravedlivý proces nelze vykládat tak, že jde o právo jednotlivce na vyhovění jeho návrhu či na rozhodnutí v jeho prospěch (srov. např. usnesení Ústavního soudu ze dne 20. 10. 2011, sp. zn. III. ÚS 2773/11).

A nyní k jednotlivým žalobním bodům:

34. Žalobce stylizoval žalobní námitky do sedmi bodů. Vzhledem k tomu, že všechny námitky se vzájemně prolínají a opakují, bude se k nim krajský soud vyjadřovat jako k jednomu celku. Žalobce nejprve uvedl, že napadené rozhodnutí je nedostatečně odůvodněno, když výklad pojmu „*chovné hejno*“ dle definice uvedené v čl. 1 bodu 3 Nařízení Komise nebyl dle jeho názoru žalovaným dostatečně vyložen. Právě tuto námitku pak shledal žalobce jako klíčovou. Následně namítl, že pokud by bylo vyvozováno ze znění čl. 59 Nařízení Komise, že chovné hejno je souhrn exemplářů od prvního známého druhu, žalobce by tak byl povinen prokazovat nemožné a důkazní břemeno prokazování původu by se stalo neunesitelným. V žalobě pak následně odkazoval na nejasnosti v registračních listech prarodičů předmětných exemplářů, které byly bez jeho zavinění vyplněny chybně. Navíc jako dlouholetý chovatel exotického ptactva žalobce legitimně očekával, že pokud předloží tytéž dokumenty, jako při jiných žádostech o udělení výjimky, kdy mu bylo vyhověno, stane se tak i v tomto případě. Žalobce tak shledal, že správní orgán I. stupně nedostatečně zjistil skutkový stav a nikterak neřešil jeho práva nabytá v dobré víře a jeho oprávněné zájmy, neboť žalobce tyto rodičovské exempláře v dobré víře nabyt a též předmětné exempláře v dobré víře odchoval. Žalobce námitky uzavřel polemikou nad účelem a smyslem Úmluvy CITES a jako oporu pro svou argumentaci obsaženou v žalobě odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu.
35. Krajský soud uvádí, že papoušek druhu *Anodorhynchus* je živočich zapsaný v Příloze A Nařízení Komise (Psittacidae – str. L 361/44 Úředního věstníku Evropské unie), a tedy je zapsán v Příloze I. Úmluvy CITES (srov. čl. 3 odst. 1. Nařízení). Uvedený seznam zahrnuje všechny druhy ohrožené vyhubením, které jsou nebo mohou být obchodem nepříznivě ovlivňovány. Je záhodno, aby obchod s exempláři těchto druhů byl předmětem zvlášť přísných opatření a aby nebylo ohrožováno jejich přežití. Z tohoto důvodu byla nastavena kritéria, kdy obchod s těmito druhy může být povolován jen za výjimečných okolností. K zajištění ochrany těchto druhů ve smyslu Úmluvy CITES přímo aplikovatelný předpis Evropské unie (čl. 8 odst. 1 Nařízení Rady) zakázal na území Evropské unie nákup, nabízení ke koupi, nabývání pro obchodní účely, veřejné vystavování pro obchodní účely, využívání pro obchodní zisk a prodej, držení za účelem prodeje, nabízení k prodeji nebo převážení za účelem prodeje exemplářů. Jak je z výše uvedeného zřejmé, právní úprava je opřena o zásadu, kdy je úplný zákaz činností uvedených v čl. 8 odst. 1 Nařízení Rady u exemplářů zapsaných v příloze A Nařízení Komise bez ohledu na jejich původ s tím, že jen ve výjimečných případech lze povolit výjimku z tohoto zákazu. Jelikož se však jedná o výjimky z obecného zákazu, je třeba ustanovení o výjimkách vykládat restriktivně při respektování důvodů, které k takovému zakazu vedly.
36. Pouze zcela výjimečně umožňuje uvedené Nařízení Rady udělit výjimku z tohoto zákazu za splnění předem stanovených podmínek. Výjimku tak lze udělit mj. pro exempláře živočišných druhů narozené a odchované v zajetí, přičemž, co se s pohledu výjimky považuje za exemplář narozený a odchovaný v zajetí, upravuje čl. 54 Nařízení Komise.
37. Nařízení Rady vstoupilo v účinnost dne 1. 7. 1997, tedy v době, kdy Česká republika nebyla členským státem Evropské unie (resp. Evropských společenství). Z tohoto je zřejmé, že úprava zde uvedená se na právní vztahy k exemplářům obchodovaným před

vstupem České republiky do Evropské unie nemohla použít. Ode dne vstupu České republiky do Evropské unie (tj. dnem 1. 5. 2004) se Nařízení Rady ale stalo přímo aplikovatelným i na našem území. Prováděcí Nařízení Komise se stalo přímo aplikovatelným na území České republiky posléze, a to dne 10. 7. 2006 (s tím, že předchozí prováděcí nařízení - nařízení ES č. 1808/2001 bylo zrušeno). Zrušené Nařízení Komise (ES) č. 1808/2001 upravovalo definici exempláře narozeného a odchovaného v zajetí v čl. 24, který svým obsahem byl prakticky stejný s čl. 54 prováděcího Nařízení Komise. Lze shrnout, že pokud podal žadatel žádost o výjimku z obchodních činností, pak od 1. 5. 2004 tak musel učinit v souladu s Nařízením Rady ve spojení s prováděcím Nařízením Komise rozhodným v době podání žádosti.

38. Krajský soud upozorňuje i na situaci před vstupem České republiky do Evropské Unie, kdy pro regulaci obchodu s exempláři ohrožených druhů (vč. druhů zapsaných v příloze I. Úmluvy) platil ZOPK (účinný od 1. 6. 1992) a dále zák. č. 16/1997 Sb. o podmínkách dovozu a vývozu ohrožených druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně a doplnění zákona České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.
39. Česká republika, resp. ČSFR přistoupila k Úmluvě CITES v roce 1992. Úmluva byla vyhlášena pod č. 572/1992 Sb. s platností od 18. 5. 1992. Úmluva byla nejprve prováděna ZOPK, neboť samostatný předpis k realizaci Úmluvy vydán nebyl. Zákon o ochraně přírody a krajiny v ustanovení § 5 odst. 6 (ve znění do konce března 1997) toliko stanovil, že vývoz a dovoz ohrožených rostlin a živočichů chráněných mezinárodními úmluvami, kterými je Česká a Slovenská Federativní Republika vázána (dále jen "mezinárodní úmluvy"), povoluje orgán ochrany přírody. Ohledně prokazování původu byl režim pro exempláře upraven společně s prokazováním původu rostlin a živočichů zvláště chráněných dle zákona o ochraně přírody a krajiny. (viz Prchalová, J. *Zákon o ochraně přírody a krajiny a NATURA 2000*. 2. vyd. Praha: Linde Praha, a. s., 2010, 431 s.).
40. Na situaci se uplatnil § 54 odst. 1 ZOPK, který zakazoval bez prokázání původu živočicha chráněného podle mezinárodních úmluv držet, nabízet k prodeji nebo ho zpracovávat. Způsob prokázání původu demonstrativně uvedené ustanovení vyjmenovávalo (povoleným dovozem, povoleným chovem a sběrem, pěstováním v kultuře apod.). „Tato právní úprava však nebyla dostatečná, neboť v souladu s Úmluvou CITES (a s § 5 odst. 6 ZOPK) bylo třeba vydávat k vývozu či dovozu exemplářů povolení. Toto povolení však nebylo v rámci českého právního řádu nijak konkretizováno. Z Úmluvy CITES navíc vyplývaly i další požadavky či doporučení, které v zákoně o ochraně přírody a krajiny ani v jiném zákoně nebyly upraveny. Nedostatek právní úpravy v českém právním řádu v oblasti obchodování s exempláři kompenzovalo Ministerstvo životního prostředí (dále též „MŽP“) jako orgán ochrany přírody vydávající předmětná povolení tím, že žadatel o povolení dovozu exempláře CITES musel k žádosti připojit i tzv. čestné prohlášení. V něm se například zavazoval, že provede písemné záznamy o svém chovu s rodokmenem chovaných jedinců, bude informovat MŽP o stavu svého chovu, označí držené živočichy vhodným nezaměnitelným způsobem dle doporučení MŽP, na žádost umožní orgánům ochrany přírody kontrolu všech držených živočichů a prostor s chovem souvisejících či bude předem informovat MŽP, pokud vyvstane potřeba přenechat chovaný exemplář jiné osobě apod. Zákonný podklad pro taková

čestná prohlášení spatřovalo MŽP v ustanovení § 66 ZOPK, dle kterého je orgán ochrany přírody oprávněn stanovit fyzickým a právnickým osobám podmínky pro výkon činnosti, která by mohla způsobit nedovolenou změnu obecně nebo zvláště chráněných částí přírody, popřípadě takovou činnost zakázat, a v ustanovení § 57 ZOPK (soubhlas k některým činnostem týkajícím se zvláště chráněných druhů rostlin, živočichů a nerostů).“ (viz Dny práva – 2010 – Days of Law, 1. ed. Brno: Masaryk University, 2010; <http://www.law.muni.cz/content/cs/proceedings/>). Před přistoupením k Úmluvě CITES (28. 5. 1992) pak na území České republiky platila úprava daná zák. č. 40/1956 Sb. o Státní ochraně přírody, který však podmínky obchodování s chráněnými živočichy neupravoval.

41. Žádná dokumentace, která by potvrzovala legální nabytí prarodičů předmětných exemplářů, nebyla nikdy doložena, a to i po opakované výzvě správních orgánů jejich majiteli, resp. ani žalobce ve správním řízení tuto skutečnost nikdy neprokázal.
42. Z uvedeného vymezení právní úpravy a zejména pak s odkazem na čl. 54 Nařízení Komise je zřejmé, že správnímu orgánu příslušnému k řízení ve věci tak postačovalo v tomto případě k zamítnutí žádosti o udělení výjimky zjištění, že není splněna byť jen jedna z kumulativně stanovených podmínek tohoto ustanovení. Nemusel se již proto dále zabývat splněním ostatních podmínek pro udělení výjimky, neboť i kdyby je shledal opodstatněné, na jeho zamítavém rozhodnutí by to nic nezměnilo.
43. Krajský soud se dále zabíral i různými jazykovými verzemi čl. 54 Nařízení Komise. Pojem „ubezpečen“ je třeba vykládat ve smyslu prokázání, tedy, že žadatel doloží (prokáže) splnění podmínek daných čl. 54 Nařízení Komise bez rozumných pochybností tak, že výkonný orgán získá jistotu (přesvědčení) o tom, že podmínky čl. 54 Nařízení Komise jsou splněny, to vše po konzultaci s vědeckým orgánem. Důkazní břemeno ohledně prokázání splnění podmínek daných čl. 54 Nařízení Komise pak zásadně leží na žadateli.
44. Tato problematika byla již příhodně rozebrána i Krajským soudem v Ostravě - pobočka Olomouc, a to v rozhodnutí ze dne 12. 9. 2017, č. j. 65 A 34/2016 – 72, v němž krajský soud mimo jiné uvedl, že: „v anglické, francouzské, chorvatské, německé a nizozemské verzi odpovídá pojem *ubezpečen*, pojmu *is satisfied*, a la *certitude*, *uvjeri*, *nachgewiesen wird* a *is aangetoond*. V dalších verzích, například v: *polské, slovenské, slovinské, španělské*, je to pak: *jest przekonany, presvedčil, prepriča, tiene la certeza*.“ Z tohoto je zcela zřejmé, že správní orgán nesmí nabýt žádné pochybnosti, musí „být ubezpečen“ a skutkový i právní stav tak musí být postaven zcela najisto. S těmito závěry zmíněného krajského soudu se nadepsaný krajský soud plně ztotožňuje.
45. Krajský soud znovu podotýká, že správním orgánům k zamítnutí žádosti žalobce postačoval právě závěr, že není splněna jedna z kumulativně daných podmínek, v daném případě naplnění čl. 54 odst. 2 Nařízení Komise. Tato podmínka v sobě zahrnuje dvě části, které musejí být splněny současně (což vyplývá z použití slučovací spojky „a“, která je použita i v ostatních jazykových verzích uvedeného Nařízení Komise), tedy, že „*chovné stádo (hejno) bylo založeno v souladu se zákonnými ustanoveními platnými v době získání a způsobem, který nebyl na újmu přežití příslušného druhu ve volné přírodě*.“ Není-li prokázána žadatelem byť jen jedna z uvedených částí, pak nelze mít uvedenou podmínku za prokázanou (nemůže být učiněn závěr, že výkonný orgán byl ubezpečen) a žádost musí být zamítnuta. Z uvedené podmínky pak vyplývá, že žadatel sice může nabýt exemplář v souladu se zákonnými ustanoveními platnými v době jeho získání (což není daný případ, o tom ještě dále), avšak může se tak stát způsobem, který je na újmu přežití

příslušného druhu ve volné přírodě, tedy jinak řečeno legální nabytí exempláře podle zákonných ustanovení nevylučuje jeho nabytí způsobem, který je na újmu přežití příslušného druhu ve volné přírodě. Uvedená podmínka se pak týká celého chovného stáda (hejna), nikoliv jen tohoto exempláře, ohledně kterého se žádá výjimka ze zákazu obchodních činností.

46. V posuzované věci se jedná o exempláře papouška, u kterého je stanoven obecně zákaz z obchodních činností dle čl. 8 odst. 1 Nařízení Rady, avšak za přesně stanovených podmínek může být příslušným výkonným orgánem CITES udělena výjimka z obchodních činností, mj. dle čl. 8 odst. 3 písm. d) Nařízení Rady. Z obsahu správního spisu vyplývá, že předmětné exempláře byly narozeny a odchovány v zajetí, což ostatně nikdo ani v řízení nezpochybňoval. Aby však bylo možno na předmětné exempláře pohlížet jako na exempláře narozené a odchované v zajetí ve smyslu čl. 8 odst. 3 písm. d) Nařízení Rady a mohla tak být udělena výjimka z obchodních činností, musí u něj být prokázáno, zda chovné stádo (hejno) bylo založeno v souladu se zákonnými ustanoveními platnými v době získání a způsobem, který nebyl na újmu přežití příslušného druhu ve volné přírodě.
47. Z obsahu správního spisu, konkrétně z vyjádření ČIŽP vyplynulo, že: „Dne 24. 6. 1993 bylo na Celním přechodu Lanžhot zadrženo vozidlo řízení Ing. R. F. Ve vozidle byli převáženi CITES I papoušci, k nimž nebyly předloženy žádné doklady (dle informací z celnice vozidlo jelo údajně i mimo hraniční přechod). Při čekání na příjezd znalce Ing. F. v nestřeženém okamžiku začal vypouštět převážené papoušky do blízkého lesa. Zpět se posléze podařilo odchytit 2 ary hyacintové a 7 ar horských (všichni jedinci měli být dle záznamů označeni mikročipy, jejich čísla však nemáme k dispozici), několik dalších jedinců se však odchytit nepodařilo....Spolu s Ing. F. jel v autě J. C. A. G. (občan Uruguaye), dle sdělení Ing. F. náhodný auto stopař. Bylo však zjištěno, že G. přicestoval tentýž den letadlem do Bratislavy a Ing. F. na něj čekal na bratislavském letišti (v autě Ing. F. byl nalezen parkovací lístek z bratislavského letiště). Na tašce, ve které byli ptáci umístěni byl zbytek visačky letecké společnosti. Tyto indicie ukazují, že ptáci byli dovezeni letecky G. na letiště v Bratislavě, kde si je Ing. F. převzal.... ČIŽP byla u zachytu na Lanžhotě přítomna pouze jako odborný orgán a neměla v té době kompetenci zabavovat, kompetenci k odebrání exemplářů CITES měly v r. 1993 pouze okresní úřady. Celní úřad vydal rozhodnutí o zajištění zboží a postoupil případ Policii ČR. Při výslechu Ing. F. uvedl, že se jedná o jeho vlastní ptáky, které měl pouze dočasně umístěné u přátel na Slovensku (Z. P., J. H.). OkÚ Břeclav dne 28. 6. 1993 vydal rozhodnutí, jímž předmětné papoušky Ing. F. odebral dle § 89 zákona č. 114/1992 Sb., zároveň vyzval Ing. F. k písemnému vyjádření k původu odebraných ptáků. Ing. F. neprokázal původ ptáků ani dodatečně, ptáci byli proto umístěni v ZOO Brno. Ing. F. dal případ k soudu a Vrchní soud v Praze dne 22. 3. 1996 vrátil případ zpět k OkÚ Břeclav (uznal přitom oprávněnost požadovat předložení CITES povolení k dovozu vydané MŽP, zároveň však uznal i oprávněnost vlastnictví Ing. F. k dováženým ptákům.)“
48. OkÚ Břeclav ale řízení zastavil. ČIŽP uzavřela vyjádření s tím, že posléze opětovně vyzvala Ing. F., aby do 14 dnů, tj. do 8. 11. 1996, předložil příslušné dokumenty prokazující původ ptáků, ale žádné jím doloženy nebyly. Dle informací dostupných ČIŽP žádné rozhodnutí ve věci nezkoumalo blíže skutečný původ exemplářů a nekonstatovalo, že legální původ exemplářů byl prokázán. Že dvě ary hyacintové, které Ing. F. převážel přes hranice, jsou skutečně prarodiči předmětných exemplářů, lze dovodit z výslechu J. T., který mimo jiné uvedl: „K původu exemplářů mi není nic známo...Rodiče těchto mláďat byly před převozem do mého chovatelského zařízení deportovány z důvodu zabavení panu F.“
49. Lze tedy shrnout, že se ke dni 24. 6. 1993 nacházeli na území České republiky prarodiče dotčených exemplářů, u nichž byl uveden původ jako neznámý (viz výše). Z žalobcem

předložených registračních listů předmětných exemplářů (ze dne 24. 9. 2014 a 21. 11. 2014) a jejich otce a matky (ze dne 20. 5. 2000 a 7. 6. 2000) se pak podává, že předmětné exempláře a jejich otec a matka se narodili a byli odchováni v zajetí. (jejich rodiči ale byl pár, který byl dovezen na území republiky způsobem uvedeným výše) Lze tak uzavřít, že předmětné exempláře, jejich otec a matka a dále rodiče otce a matky tvoří chovné stádo (hejno) ve smyslu Nařízení Komise, kdy jsou živočichy v chovném zařízení na území České republiky, kteří jsou používáni k rozmnožování. Správní orgány tak správně zkoumaly splnění podmínky dané čl. 54 bod 2. Nařízení Komise ve vztahu k celému chovnému stádu (hejnu), tedy správně zkoumaly, zda celé hejno bylo založeno v souladu se zákonnými ustanoveními platnými v době získání a způsobem, který nebyl na újmu přežití příslušného druhu ve volné přírodě. Za takové situace je zkoumání původu celého chovného hejna přípustné, avšak toliko ve vztahu k zákonným ustanovením platným v době jeho získání.

50. Je s podivem, že žadatel, který je dlouholetým chovatelem takto vzácného druhu, nebral na zřetel právní úpravu, která na jeho činnost dopadá a minimálně se nezaobíral zjišťováním původu rodičovského a prarodičovského páru. Jak bylo výslovně uvedeno na registračních listech všech exemplářů, tyto nejsou listinami, které by prokazovaly původ registrovaných exemplářů, neboť jejich účel je zcela jiný (§ 23 zák. č. 16/1997 Sb.) a ani zákon s touto dokumentací prokázání původu exemplářů nespojuje. To však neznamená, že je lze v řízení o udělení výjimky ze zákazu obchodních činností zcela pominout, je ale povinností potvrdit původ celého chovného hejna ještě dalšími prostředky, obzvláště pak za situace, kdy i údaje v registračních listech jsou uvedeny nepřesně.
51. Dlužno dodat, že správní orgány vynaložily veškeré úsilí, aby původ chovného hejna objasnily, a to jak z hlediska skutkového, tak právního. Krajský soud je pak toho názoru, že udělení výjimky podle ustanovení § 8 odst. 3 Nařízení Rady se poskytuje případ od případu a adekvátně tak koresponduje s ochrannou a významem Úmluvy CITES. Jak také uvedl Nejvyšší správní soud v rozhodnutí ze dne 29. 5. 2013, č. j. 6As 80/2012-49, kde zastal názor, že v případě, že vědecký orgán vynaloží veškeré potřebné úsilí a nedojde k závěru, že dovoz, vývoz či jiné nakládání s chráněnými druhy nebude mít škodlivý účinek, je v souladu se zákonem o ochraně druhů a se zásadou předběžné opatrnosti vyjádřenou v čl. 191 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie (dříve čl. 174 Smlouvy o Evropském společenství), aby vydal negativní stanovisko. Toto stanovisko bylo pak podkladem pro rozhodnutí správního orgánu I. stupně, který na základě řetězce informací, jenž hodnotil každý zvlášť a v jejich vzájemné souvislosti, nemohl být ubezpečen, že byl splněn čl. 54 odst. 2. Nařízení Komise. Jak již bylo jednou řečeno, žádná dokumentace, která by potvrzovala legální nabytí prarodičů předmětných exemplářů, nebyla nikdy doložena. Krajský soud není za dané situace přesvědčen o tom, že byla splněna podmínka čl. 54 Nařízení Komise, tedy že pro celkové posouzení lze považovat za exemplář odchovaný v zajetí pouze ten, o němž byl příslušný výkonný orgán, jenž uděluje výjimku, ubezpečen, že splnil kumulativně stanovená kritéria cit. článku, tedy i podmínku, že chovné hejno bylo založeno v souladu se zákonnými ustanoveními platnými v době získání, jelikož tento stav nebyl žalobcem nikdy prokázán.

52. Krajský soud neshledal za splněnou ani druhou část podmínky pro naplnění čl. 54 Nařízení Komise, tedy že získání exemplářů proběhlo způsobem, který nebyl na újmu přežití příslušného druhu ve volné přírodě. Krajský soud podotýká, že ve spise je založeno výše citované vyjádření ČIŽP, které popisuje způsob, jakým bylo nakládáno s prarodiči předmětných exemplářů, tedy s exempláři, které lze v tomto případě považovat za zakladatele chovného hejna. Nutno podotknout, že toto vyjádření žalobce nijak nevyvrátil, ani proti němu nebrojil. Je jisté, že prarodiče předmětných exemplářů byli na území České republiky ke dni 24. 6. 1993. Jak se území České republiky dostali, však žalobce ve správním řízení neprokázal. Právě způsob, jak byli tito jedinci dovezeni na území České republiky, je rozhodný pro závěr, zda způsob založení hejna nebyl na újmu jeho přežití v přírodě. Skutečnost, že někdo má tyto jedince v držení k určitému datu, ještě nevylučuje, že je tak mohl získat způsobem, který je na újmu přežití druhu v přírodě. Lze přisvědčit žalobci, že prokázání takové skutečnosti může být velice obtížné. I to ale nezabavuje povinnosti žalobce v případě žádosti o výjimku z obchodních činností takový způsob nabytí prokázat, to vše za situace, kdy nejasný původ prarodičů předmětných exemplářů (tedy jak se na území České republiky dostali) nebyl řádně vyřešen (viz vyjádření ČIŽP) a v registračních listech jsou uvedeny zavádějící údaje. AOPK jako vědecký orgán vydala své negativní stanovisko, ve kterém poukázala na nárůst nelegálních odchytů a takzvaného “pet trade”. V 80. letech bylo takto nelegálně odchyceno asi 10 000 jedinců. Navíc u držitelů prarodičů předmětných exemplářů v České republice nikdy nebyl prokázán legální vývoz ze země původu. Uvedené stanovisko AOPK neshledává krajský soud za výraz libovůle či svévole vědeckého orgánu, když sice stručně, avšak dostatečně logicky a přesvědčivě odůvodňuje, proč udělení výjimky z obchodních činností nedoporučuje.
53. V situaci, kdy není prokázáno, jak se část chovného hejna dostala na území České republiky, jedná se o zranitelný druh čítající asi 6 500 jedinců, je zaznamenán zvýšený nelegální vývoz od počátku osmdesátých let a u části hejna je uveden v registračních listech původ neznámý, nelze bez důvodných pochybností hraničících s jistotou uzavřít, že žalobce prokázal, že chovné hejno nebylo získáno způsobem, který nebyl na újmu přežití příslušného druhu ve volné přírodě.
54. Namítal-li žalobce, že postup správních orgánů je naopak proti smyslu Úmluvy, nepovažuje tuto námitku krajský soud za důvodnou, neboť jak již výše uvedl, základem úpravy Úmluvy a tím i Nařízení je ochrana všech druhů ohrožených vyhubením, které jsou nebo mohou být obchodem nepříznivě ovlivňovány s tím, že je stanoven zákaz obchodních činností s těmito druhy, pouze za výjimečných okolností mohou být uděleny výjimky. Právě přísná regulace obchodu s těmito druhy může vést ke chtěnému cíli, tedy zamezit vyhubení těchto druhů živočichů, a stanovené zákazy jsou účinným nástrojem k zamezení rozšiřování obchodu s těmito živočichy. Otázka ekonomičnosti chovu pro chovatele je pak zcela irelevantní ve vztahu k ochraně přežití daného druhu. Není-li totiž jasný původ byť části chovného hejna a nelze-li vyloučit, že bylo založeno způsobem, který je na újmu přežití druhu ve volné přírodě, nelze připustit, aby ani potomkům takového hejna byly udělovány výjimky z obchodních činností.
55. Na základě výše uvedeného též krajský soud dospěl k závěru, že žalobce neprokázal splnění obou podmínek dle čl. 54 bod 2. Prováděcího nařízení ve vztahu k chovnému

hejnu a na předmětný exemplář tak nelze nahlížet jako na exemplář narozený a odchovaný v zajetí.

56. Pokud žalobce namítá nerespektování zásady legitimního očekávání, pak z obsahu správního spisu nevyplývá (a ani žalobce uvedené nijak neprokazuje), že by mu v případě chovného hejna byla již dříve udělena výjimka dle čl. 8 odst. 3 Nařízení Rady. Jedná se tak o ničím nepodložené tvrzení.
57. Krajský soud proto shrnuje, že žádná z žalobních námitek není důvodná, napadené rozhodnutí a jemu předcházející rozhodnutí správního orgánu I. stupně jsou správná a zákonná, a krajský soud tak musel žalobu jako nedůvodnou zamítnout ve smyslu ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s.

V. Náklady řízení

58. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný náhradu nákladů nenárokoval a z obsahu správního spisu nevyplývá, že by mu v průběhu řízení před krajským soudem nějaké náklady nad rámec běžné úřední činnosti vznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 30. května 2018

JUDr. Jan Rutsch v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení: J. L.

v zastoupení:
JUDr. Magdalena Ježková v. r.
předsedkyně senátu